

REZUMAT

În urma monitorizării faunei terestre din ariile protejate și ecosistemele agricole a fost elucidată diversitatea, dinamica sezonieră și multianuală a animalelor terestre. În anul 2021 pe teritoriul Republicii Moldova au fost identificate 2 familii, 2 genuri și 41 specii de nevertebrate (2 invazive) din 3 clase: Collembola (2), Insecta (26), Arachnida (13). A fost dovedită extinderea arealului insectelor invazive dăunătoare ecosistemelor forestiere și a celor agricole. S-a demonstrat pătrunderea în țară prin intermediul transportului aerian, naval și rutier a speciilor de insecte vectori ai arbovirusurilor și zoonozelor, periculoși pentru sănătatea oamenilor și a animalelor; dovedită prezența țânțarilor malariogeni în țară; inventariate 1011 specii de nevertebrate din fauna „Rezervația Plaiul Fagului”, dintre care 580 identificate în premieră, 39 protejate la nivel local și internațional; obținute date noi privind diversitatea insectelor din Rezervațiile Naturale „Prutul de Jos” și „Cobâleni”; demonstrat efectul negativ al speciilor invazive de insecte asupra faunei și florei autohtone. Studiul dinamicii sezoniere a demonstrat că din cauza ploilor abundente și a temperaturilor scăzute din primăvara anului 2021 perioada de zbor a insectelor s-a început cu cel puțin 30-40 de zile mai târziu, iar toamna lungă și caldă a permis extinderea activității insectelor până în noiembrie. A fost elucidată dinamica multianuală a speciilor de chițcani, lilieci și rozătoare din diverse ecosisteme, observată tendința negativă pentru speciile periclitate *Myotis dasycneme* și *Plecotus auritus*; stabilită corelația pozitivă între abundența chițcanilor și cantitatea de precipitații anuale; analizată dinamica mamiferelor mici în ultimii 20 ani, constatându-se o ciclitate de 2-4 ani la speciile de rozătoare cu perturbări din cauza condițiilor foarte aride; stabilită dinamica speciilor de interes cinegetic în 2021: epurele de câmp + 3%; fazanul o ușoară diminuare, speciile de păsări acva-palustre – în creștere; cerbul cu pete + 15,3%, căprior + 5,2%, cerbul comun + 2,9%, mistrețul – sub cotele optime, vulpile – 7,8%, șacalului + 60%, lupul + 67%, depășind efectivele de 4-6 ori; identificate 94 de specii (82% din avifauna acvatică și semiacvatică) a păsărilor din zona Prutului Inferior. Temperaturile scăzute de primăvară au reținut reproducerea amfibienilor și reptilelor, cu o tendință de descreștere a efectivului în ultimii ani. În perioada Pliocen-Pleistocenul inferior (5,8-0,78 mln ani) au fost evidențiate 6 Complexe faunistice fosile și identificate 2 specii noi din familiile Sparidae și Palaeobatrachidae, confirmată prezența șopârlelor mari din familia Varanidae. În linii generale putem constata că condițiile climaterice ale anului 2021 au fost prielnice pentru speciile de animale terestre, cu unele excepții la păsări și insecte. Rezultatele cercetărilor efectuate sunt incluse în 108 lucrări științifice: 3 monografii, 11 articole cu IF, 6 articole în străinătate etc., au fost eliberate 9 avize la solicitare, obținut un brevet, 1 certificat de inovator, 7 implementări, realizate 3 contracte economice. Cercetătorii au participat la lucrările a 11 conferințe în țară și peste hotare, au fost efectuate 3 vizite de lucru peste hotare. Cercetătorii au efectuat diverse activități de promovare și popularizare a științei.